

MANUÁL PRO PROVÁDĚNÍ ŠETŘENÍ ZA ÚČELEM VYDÁVÁNÍ ROSTLINOLÉKAŘSKÝCH PASŮ U ROZMNOŽOVACÍHO MATERIÁLU OVOCNÝCH ROSTLIN

Datum poslední revize

15. 10. 2021

Kontakt: Ing. Petr Boleloucký (Petr.Boleloucký@ukzuz.cz)

Ing. Martina Jurášková (Martina.Juraskova@ukzuz.cz)

OBSAH

1	CÍL A ÚČEL	3
2	OBLAST PŮSOBNOSTI	3
3	ODPOVĚDNOST A PRAVOMOC	3
4	POUŽITÉ ZKRATKY, POJMY A DEFINICE	3
4.1	Použité zkratky	3
4.2	Pojmy a definice	4
5	ŠETŘENÍ ZA ÚČELEM VYDÁVÁNÍ RL PASU – OBECNĚ PRO VŠECHNY OPRÁVNĚNÉ PROVOZOVATELE	5
5.1	povinnosti oprávněného provozovatele (dodavatele).....	6
5.2	Rostliny, pro které je v určitých případech pro vydání rL pasu požadováno úřední šetření ⁷	
5.3	vizuální prohlídka rostlin.....	9
5.4	vedení záznamů o provedených šetřeních	11
5.5	Postup při zjištění podezření na napadení ŠO	11
6	ŠETŘENÍ ZA ÚČELEM VYDÁNÍ RL PASU JAKO SOUČÁST UŘ	13
7	ŠETŘENÍ ZA ÚČELEM VYDÁNÍ RL PASU U RM VYRÁBĚNÉHO V ODPOVĚDNOSTI OPRÁVNĚNÉHO PROVOZOVATELE (DODAVATELE) - CAC ROZMNOŽOVACÍ MATERIÁL	13
8	KONTROLA PLNĚNÍ POVINNOSTÍ - KONTROLA ÚKZÚZ	14
9	SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTACE	15
10	ZRUŠOVACÍ A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ	15
11	PŘÍLOHY	15

1 Cíl a účel

Stanovit zásady a postupy pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných druhů.

2 Oblast působnosti

Manuál je určen:

- ⇒ Oprávněným provozovatelům (dodavatelům rozmnožovacího materiálu)
- ⇒ Referentům a inspektorům ÚKZÚZ OOS
- ⇒ Inspektorům ÚKZÚZ OTI

3 Odpovědnost a pravomoc

Za věcný obsah, zpracování a aktualizaci jsou zodpovědní zpracovatelé. Za kontrolu dodržování povinností stanovených v dokumentaci zodpovídají ředitel Odboru terénní inspekce (OTI), vedoucí jednotlivých Oddělení terénní inspekce (OdTI) a vedoucí Oddělení trvalých kultur (OdTK).

4 Použité zkratky, pojmy a definice

4.1 POUŽITÉ ZKRATKY

CHZ	–	chráněná zóna
KŠO	–	karanténní škodlivé organismy pro EU
OdTI		Oddělení terénní inspekce
OdTK		Oddělení trvalých kultur
OdSPOR		Oddělení správních procesů v ochraně rostlin
OOS	–	Odbor osiv a sadby
OTI	–	Odbor terénní inspekce
OZR	–	Odbor zdraví rostlin
RNŠO	–	regulované nekaranténní škodlivé organismy
RL pas	–	rostlinolékařský pas
RM	–	rozmnožovací materiál
RŠO	–	regulované škodlivé organismy
ŠO	–	škodlivé organismy
UŘ	–	uznávací řízení
ÚKZÚZ	–	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 4/ 15 Revize: 1</p>
---	--	--

4.2 POJMY A DEFINICE

Regulované škodlivé organismy jsou:

- karanténní ŠO pro EU (KŠO pro EU);
- ŠO, na které se vztahují mimořádná opatření EU podle čl. 30 odst. 1 nařízení 2016/2031; dále jen ŠO, podléhající mimořádným opatřením EU;
- regulované nekaranténní ŠO (RNŠO) u příslušných komodit;
- karanténní ŠO pro chráněné zóny (KŠO pro CHZ) v případech přemísťování určitých komodit do chráněných zón a v rámci těchto zón;

Vizuální prohlídka rostlin – prohlídka rostlin je zaměřena na zjišťování přítomnosti možných viditelných příznaků napadení regulovanými škodlivými organismy

Oprávněný provozovatel – registrovaný profesionální provozovatel oprávněný ÚKZÚZ k vydávání rostlinolékařských pasů v souladu s článkem 89 nařízení (EU) 2016/2031.

Profesionální provozovatel – jakákoli osoba, na niž se vztahuje veřejné nebo soukromé právo, a která se profesionálně zabývá jednou nebo několika z činností jako je výsadba, šlechtění, produkce (včetně pěstování – pro tento metodický postup myšleno školkařských výpěstků, množení a udržování), dovoz na území EU (včetně přemísťování na tomto a z tohoto území), dodávání na trh, skladování, sběr (odesílání a zpracovávání) rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, a je za tyto činnosti právně odpovědná.

Matečná rostlina předstupně (SE1) – matečná rostlina určená k produkci rozmnožovacího materiálu předstupně

Rozmnožovací materiál předstupně (SE1) – rozmnožovací materiál, který:

- a) byl vyprodukován v souladu se všeobecně uznávanými metodami pro zachování pravosti odrůdy, včetně odpovídajících pomologických charakteristik, a pro prevenci chorob,
- b) je určen k výrobě základního materiálu nebo certifikovaného materiálu (kromě ovocných rostlin určených k pěstování nebo přesazení po jejich prodeji),
- c) splňuje zvláštní požadavky pro rozmnožovací materiál předstupně (SE1), týkající se jakosti (včetně metod pro zachování pravosti odrůdy a případně klonu a včetně příslušných pomologických charakteristik), rostlinolékařského stavu, použitých testovacích metod a postupů, použitého rozmnožovacího systému nebo systémů a s výjimkou podnoží, jejichž materiál nepatří k odrůdě, též odrůdového hlediska,

d) při úřední prohlídce byl shledán, že splňuje podmínky uvedené v písmenech a), b) a c);

Základní rozmnožovací materiál ovocných rodů a druhů, s výjimkou jahodníku – 1. první generace se označuje E I a pochází přímým vegetativním množením z rozmnožovacího materiálu předstupně,

2. druhá generace se označuje E II a pochází z první generace základního rozmnožovacího materiálu

Základní rozmnožovací materiál jahodníku – 1. první generace dceřiných rostlin se označuje E I a je rozmnožena přímým vegetativním množením z rozmnožovacího materiálu předstupně pomocí nadzemních částí výhonů a rostliny jsou udržovány jednotlivě v podmínkách zabráňujících infekci, nebo která je rozmnožena přímým vegetativním množením z předstupně v podmínkách in vitro, kdy maximální počet reprodukčních cyklů je 10,

2. druhá generace dceřiných rostlin se označuje E II a je rozmnožena přímým vegetativním množením z první generace základního rozmnožovacího materiálu pomocí nadzemních částí výhonů, jahodník může mít až 5 generací v kategorii „základní rozmnožovací materiál“

C rozmnožovací materiál ovocných rodů a druhů, s výjimkou jahodníku – certifikovaný rozmnožovací materiál, který se označuje C a který pochází z rozmnožovacího materiálu předstupně, z první nebo z druhé generace základního rozmnožovacího materiálu

C rozmnožovací materiál jahodníku – certifikovaný rozmnožovací materiál, který se označuje C a který je vyprodukovaný přímým vegetativním množením pomocí nadzemních částí výhonů ze základního rozmnožovacího materiálu.

CAC rozmnožovací materiál a RM vyráběný dle § 3d zákona o osivu a sadbě – rozmnožovací materiál odrůd ovocných druhů, nepodléhá uznávacímu řízení, je vyráběn na odpovědnost dodavatele, který každoročně Ústavu oznamuje rozsah výroby tohoto RM

Stanoviště produkce – přesně vymezená část místa produkce, která je z fyto-sanitárních důvodů obhospodařována jako samostatná jednotka (např. každá jednotlivá školka/tabule nebo jasně vymezený pozemek v terénu, a to třeba jen na základě GPS lokalizace) – definováno především pro požadavky na *Xylella fastidiosa*.

5 Šetření za účelem vydávání RL pasu – obecně pro všechny oprávněné provozovatele

- Všechny rostliny k pěstování musí být pro přemístování na území EU opatřeny rostlinolékařským pasem, a to bez ohledu na to, zda jsou přemístovány v rámci jednoho

členského státu EU nebo mezi členskými státy EU. **V případě ovocných rodů a druhů (seznam v přílohách), které jsou ve stupni množení SE a E, provádí v případě uznávacího řízení šetření ÚKZÚZ (kap.6), školkař není povinen provádět šetření, ale je povinen archivovat dokumenty uznávacího řízení stvrzené inspektorem. V případě materiálu CAC a materiálu vyráběného dle § 3d zákona o osivu a sadbě provádí školkař šetření dle této kapitoly.**

- Pokud proběhne šetření pro vydávání rostlinolékařských pasů bez závad, lze tyto rostliny opatřit rostlinolékařskými pasy a uvést na trh. Rostlinolékařské pasy potvrzují zdravotní stav těchto rostlin v souladu s fyto-sanitárními požadavky EU.
- Povinnost opatrovat rostliny k pěstování rostlinolékařskými pasy se nevztahuje na rostliny, které jsou dodávány výhradně a přímo konečným uživatelům k nevýrobním a neobchodním účelům. V praxi mají ale všechny ovocné rostliny opatřené certifikační návěškou současně i RL pas. Rostliny, které nepodléhají certifikaci – nejsou v legislativě uvedeny jako ovocné druhy (například dřín, bez) nejsou konečnému spotřebiteli dodávány s pasem.
- Tato výjimka pro prodej konečným uživatelům se však netýká prodeje prostřednictvím smluv uzavřených na dálku (e-shopy a zásilkové služby) a rostlinolékařských pasů pro chráněné zóny.
- Přemístování v rámci podniku a mezi provozovny viz kap. 5.1 bod 10 - výsledovatelnost

5.1 POVINNOSTI OPRÁVNĚNÉHO PROVOZOVATELE (DODAVATELE)

1. Složit e-learningový test (test v rámci provozovatele složí pověřená osoba, obvykle školkař, hlavní školkař).
2. Provádět vizuální prohlídky rostlin v průběhu vegetačního období, viz kap. 5.3.
3. Mít potřebné vybavení a zařízení nezbytné k provádění šetření (od 14. 12. 2020), například pracovní stůl s osvětlením, lupu, pomůcky k odběru vzorků (zahradnické nůžky, nůž, pilku), vhodné dezinfekční prostředky, ...)
4. Vést záznamy o provedených šetřeních, viz kap. 5.4.
5. Uchovávat záznamy o provedených šetřeních po dobu 3 let.
6. Oznámit podezření na výskyt KŠO nebo ŠO, podléhajícího mimořádným opatřením EU místně příslušnému inspektorovi ÚKZÚZ.
7. Zavést účinný plán, podle něhož se postupuje v případě podezření na výskyt nebo zjištění výskytu příslušných KŠO nebo ŠO, podléhajících mimořádným opatřením EU (od 14.12.2020), viz kap 5.5.
8. Stanovit a sledovat kritické body produkčního procesu a vést o této činnosti záznamy a uchovávat je po dobu 3 let, viz příloha 6. Pro účely evidence monitorování některých kritických bodů může oprávněný provozovatel také využít záznam z přehlídek

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 7/ 15 Revize: 1</p>
---	--	--

množitelských porostů provedených ÚKZÚZ, školkařskou knihu nebo jinou elektronickou evidenci.

9. Provádět pravidelný odběr vzorků a testování dle přílohy č. 3
10. Plnit požadavky na připojení RL pasů, a výsledovatelnost; výsledovatelnost musí být zajištěna i mezi jednotlivými **provozovny** oprávněného provozovatele. Požadavky na obsah a formát RL pasu jsou uvedeny na webu ÚKZÚZ,
 - a) [pro uznávaný rozmnožovací materiál \(SE1, E I-IV, C\)](#),
 - b) pro CAC rozmnožovací materiál: [Označování CAC rozmnožovacího materiálu a rozmnožovací materiál uváděný do oběhu dle § 3d zákona č. 219/2003 Sb., o osivu a sadbě u ovocných rodů a druhů platné k 12. 2. 2020](#),

Na RL pasu může být uveden vedle vědeckého („latinského“) názvu rostliny nebo rostlinného produktu zároveň český název.
11. Určit kontaktní osobu pro jednání s ÚKZÚZ (platí od 14.12.2020), může se jednat o stejnou osobu, která úspěšně absolvovala e-learningový test k provádění šetření a vydávání rostlinolékařských pasů, a dále proškolit pracovníky, kteří provádí šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů (podepsaný dokument).
12. Aktualizovat svoje údaje v registru ÚKZÚZ, pokud je změna v činnosti, v adresách provozoven nebo komodit. Žádost o aktualizaci údajů o názvu, adrese a kontaktních údajích profesionálního provozovatele podává tento provozovatel nejpozději do 30 dnů po jejich změně.
13. Vést záznamy o jím vydaných rostlinolékařských pasech, stačí běžně vedená evidence faktur, dodacích listů, popř. jiných dokladů dodavatele, jsou-li na nich PL pasy vedené. RL pasy se musí uchovávat po dobu 3 let.
14. Vést záznamy o rostlinolékařských pasech, které mu vydá ÚKZÚZ;

5.2 ROSTLINY, PRO KTERÉ JE V URČITÝCH PŘÍPÁDECH PRO VYDÁNÍ RL PASU POŽADOVÁNO ÚŘEDNÍ ŠETŘENÍ

Na webu ÚKZÚZ je uveden [seznam rostlin, pro které je v určitých případech pro vydání rostlinolékařského pasu požadováno úřední šetření – prohlídka anebo vzorkování a testování provedené ÚKZÚZ](#).

Sortimentu ovocných rostlin se týká především požadavek ve vztahu k bakterii *Erwinia amylovora* (bod 9. přílohy X prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072) stanovený pro rostliny rodů **jabloň** (*Malus*), **kdouloň** (*Cydonia*), **hrušeň** (*Pyrus*), a další hostitele této bakterie, a to v případě, že pěstitel plánuje dodávat tyto rostliny do chráněných zón vymezených vůči *Erwinia amylovora* (např. na Slovensko). V tomto případě je nutné podat na ÚKZÚZ [Žádost o provedení šetření za účelem vydání rostlinolékařského pasu na rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, v souladu s čl. 87 nařízení \(EU\) 2016/2031](#). Žádost lze podat osobně, poštou na adresu Oddělení terénní inspekce Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin ÚKZÚZ územně

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 8/ 15 Revize: 1</p>
---	--	--

příslušného místu produkce nebo pomocí datové schránky ÚKZÚZ (ID: ugbaiq7). V takovém případě ÚKZÚZ úředně vymezí nárazníkovou zónu pro školku, ze které provozovatel zamýšlí dodávat hostitelské rostliny bakterie do příslušné chráněné zóny. Tyto rostliny budou podléhat zvláštnímu úředně stanovenému režimu. Viz příloha 5. Postup pro chráněné zóny.

Ve všech případech, kdy je nutné splnit zvláštní požadavek ohledně *Xylella fastidiosa* provádí šetření a vzorkování ÚKZÚZ bez zvláštní žádosti.

Některé rostliny musí splňovat zvláštní požadavky ve vztahu k bakterii *Xylella fastidiosa*, které jsou uvedeny v prováděcím nařízení Komise (EU) 2020/1201 v platném znění. K těmto tzv. „dotčeným“ rostlinám patří z ovocných plodin rostliny ořešáku královského (*Juglans regia*) a rostliny rodů brusnice (*Vaccinium*), ostružiník (*Rubus*) a slivoň (*Prunus*). Článek 25 tohoto nařízení se týká přemísťování dotčených rostlin, které nebyly pěstovány ve vymezeném území s výskytem bakterie, to znamená, že byly pěstovány například na území ČR).

Tyto rostliny smí být přemísťovány v rámci EU, pouze pokud byly pěstovány na stanovišti, které splňuje tyto podmínky:

- patří registrovanému profesionálnímu provozovateli (v souladu s článkem 65 nařízení (EU) 2016/2031) a je podrobováno každoroční prohlídce příslušným orgánem (v ČR ÚKZÚZ);
- je podrobeno v závislosti na míře rizika vzorkování a testování na výskyt bakterie *Xylella fastidiosa*.

ÚKZÚZ provádí šetření pro vydání RL pasů u certifikovaného rozmnožovacího materiálu v rámci uznávacího řízení, přičemž vykoná i každoroční prohlídku ke splnění požadavků týkajících se bakterie *Xylella fastidiosa*.

V případech, kdy si profesionální provozovatel provádí šetření pro vydání RL pasů sám, tzn. při pěstování pouze CAC rozmnožovacího materiálu, provede prohlídku ke splnění požadavků týkajících se bakterie *Xylella fastidiosa* ÚKZÚZ při každoročním rostlinolékařském dozoru nad plněním povinností profesionálního provozovatele. O provedení šetření a odběr vzorků nemusí provozovatel žádat a tyto činnosti nejsou zpoplatněny.

Informace jen pro inspektory:

Pro rostliny mandloně obecné je navíc požadavek na vzorkování a testování na příslušném stanovišti produkce zpřísněn tak, že se má použít systém vzorkování, který umožňuje přinejmenším s 80% spolehlivostí určit míru výskytu napadených rostlin 1 %. To se týká všech rostlin, které mají být uvedeny do oběhu, to znamená, že zůstanou-li ve školce, druhý rok se již testovat nemusí, stačí tedy jen 1x za tu dobu, co jsou pěstovány ve školce.

Článek 26 nařízení Komise (EU) 2020/1201 v platném znění se týká požadavků na přemísťování matečných rostlin předstupně nebo rozmnožovacího materiálu předstupně (SE1) ovocných rostlin druhů, které jsou ve vztahu k bakterii *Xylella fastidiosa* považovány za tzv. „dotčené“ rostliny, a pro které bylo prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2017/925 povoleno dočasně uznávat matečné rostliny předstupně a rozmnožovací materiál předstupně (SE1) vyráběný ve venkovních podmínkách. Tyto matečné rostliny předstupně a tento rozmnožovací

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 9/ 15 Revize: 1</p>
---	--	--

materiál předstupně (SE1) je jinak v EU obecně povoleno uznávat, jen pokud jsou produkovány v podmínkách chráněných proti hmyzu (tzn. v technickém izolátu).

Z produkce ČR se tato výjimka, kterou je možné uplatnit do 31. prosince 2027, ve vztahu k dotčeným rostlinám, týká pouze semenných porostů ořešáku královského.

Rozmnožovací materiál předstupně (SE1) ořešáku královského a rovněž rozmnožovací materiál předstupně (SE1) rozmnožený z matečných rostlin předstupně ořešáku královského, vyrobený v ČR ve venkovním prostředí za podmínek nechráněných proti hmyzu, lze uznávat, jsou-li splněny konkrétní požadavky stanovené v rozhodnutí Komise (EU) 2017/925 pro uchovávání, vizuální prohlídku, vzorkování, testování a označování tohoto materiálu.

Tento materiál může být v EU přemísťován, pouze pokud je doprovázen rostlinolékařským pasem a byly splněny tyto podmínky:

- a) byl uznán v souladu s článkem 1 prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2017/925;
- b) v co nejkratší lhůtě před přemístěním byl podroben vizuální prohlídce, vzorkování a molekulárnímu testování na výskyt bakterie *Xylella fastidiosa* provedeným v souladu s mezinárodními standardy pro fytosanitární opatření.

Rostliny ořešáku královského, pěstované v ČR mimo technické izoláty, kterých se týká toto ustanovení, jsou prohlíženy v rámci uznávacího řízení, není proto třeba o toto šetření žádat. Inspektor ÚKZÚZ provede šetření včetně odběru vzorků v rámci uznávacího řízení.

5.3 VIZUÁLNÍ PROHLÍDKA ROSTLIN

Nedílnou součástí “ŠETŘENÍ” je vizuální prohlídka rostlin, zaměřená na zjišťování přítomnosti možných viditelných příznaků napadení regulovanými škodlivými organismy.

Vizuální prohlídku rostlin provádí provozovatel průběžně při všech zelených pracích, inspektor provádí prohlídku v průběhu vegetačního období, a to v nejvhodnějším období pro zjištění příslušných RŠO minimálně 1x za rok. Viz příloha 1, která uvádí novou kategorizaci ŠO ve vztahu k ovocným rodům a druhům, příloha 2 uvádí výčet sledovaných RŠO u jednotlivých druhů dle povinností stanovených pro uznávací řízení a kontrolu rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů a příloha 3 uvádí četnost přehlídek, vzorkování a testování RM v rámci uznávacího řízení a kontroly konformního (CAC) rozmnožovacího materiálu. CAC rozmnožovací materiál se přehlídí min. 1x a školkaři mohou toto šetření provést např. v průběhu prací ve školce. Záznamy se dokládají doklady dle bodu 5.4.

Šetření se u ovocných plodin provádí podle jednotlivých partií (jedna odrůda na jedné podnoži stejného původu).

V rámci vizuální prohlídky se provede:

- ⇒ celkové posouzení zdravotního stavu porostu rostlin každé partie, zda nejsou vidět jakékoliv abnormality (odlišnosti ve vzhledu a vzrůstu, které nelze odůvodnit jinak,

- např. chladové, mrazové deformace, výživa, apod.) rostlin, včetně posouzení toho, zda jde o pravidelně či nepravidelně (ohniskově) se vyskytující odlišnosti,
- ⇒ rostliny, u kterých se zjistí odchylky ve vzhledu od ostatních rostlin v partii či příznaky napadení škodlivými organismy se blíže prohlízejí (případně i za využití lupy),
 - ⇒ zváží se také vhodnost prohlídky podzemních částí rostlin,
 - ⇒ při prohlídce je třeba také posoudit, zda správné zjištění neznemožňuje zjevná přítomnost neregulovaných ŠO či špatný fyziologický stav rostlin (překrytí jiných příznaků napadení) a v takovém případě je nutné ji provést v náhradním termínu.
 - ⇒ způsob prohlídky dále záleží na druhu (rodu) pěstovaných rostlin a na tom, zda se jedná o hostitelské rostliny nějakého regulovaného škodlivého organismu; V případě, že prohlížený druh (rod) je hostitelem nějakého regulovaného škodlivého organismu, je nutné se při provádění vizuální prohlídky soustředit na vyhledávání příznaků napadení tímto ŠO. U uznávaného (SE1, E I-V, C) rozmnožovacího materiálu se prohlíží 100 % rostlin, u ostatního materiálu je vhodné každou partii prohlížet na základě statistických metod, tak, aby, bylo možno konstatovat, že pokud se v porostu vyskytují příznakové rostliny, jsou s 95% jistotou do 0,1 %. Na doporučení Evropské středozemní organizace na ochranu rostlin je k tomu je možné využít fyto-sanitární postup PM 3/76 (2) pro kontrolu místa produkce a využít schéma z mezinárodního standardu pro fyto-sanitární opatření ISPM 31 (metodiky pro vzorkování zásilek). Pro použití statistických metod je však nutné mít v partii určitý počet rostlin, pokud je v partii méně než 1000 rostlin, prohlíží se všechny rostliny:

Počet rostlin v partii	1000	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000	10000
Počet prohlížených rostlin	950	1553	1895	2108	2253	2358	2437	2498	2548	2588

20000	30000	40000	50000	60000	70000	80000	90000	100000	200000+
2781	2850	2885	2907	2921	2932	2939	2945	2950	2972

- ⇒ dále se ověřuje splnění zvláštních požadavků, jsou-li pro daný druh (rod) stanoveny.
- ⇒ přednostně se provede prohlídka rostlin zaměřenou na sledování výskytu KŠO pro EU a výskytu ŠO, na něž se vztahují MRO, pokud v uplynulém vegetačním období obdržel rostliny určené k pěstování, kromě semen, které byly do EU dovezeny ve fázi vegetačního klidu, a to ve vhodném termínu,

UPOZORNĚNÍ: pasová povinnost se vztahuje také na osivo broskvoně obecné (*Prunus persica*), mandloně obecné (*P. dulcis*), meruňky obecné (*P. armeniaca*), slivoně švestky (*P. domestica*), slivoně vrbové (*P. salicina*), třešně ptačí (*P. avium*) a višně obecné (*P. cerasus*). U

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 11/15 Revize: 1</p>
---	--	--

semenných stromů, ze kterých se sklízí osivo výše uvedených druhů, musí být rovněž provedena vizuální prohlídka.

5.4 VEDENÍ ZÁZNAMŮ O PROVEDENÝCH ŠETŘENÍCH

Záznamy mohou oprávnění provozovatelé (dodavatelé) vést v elektronické nebo písemné podobě a při kontrole prováděné ÚKZÚZ musí předložit k nahlédnutí.

Záznam by měl obsahovat:

- ⇒ název podniku a provozovny,
- ⇒ specifikaci prohlížených rostlin (druh či rod, popř. partie);
- ⇒ datum,
- ⇒ výsledek šetření, pokud byl pozitivní nález (specifikujte datum nálezu);
- ⇒ jméno osoby, která šetření provedla.

Pro záznam o provedených šetřeních bude použita [Příloha k žádosti o uznání množitelských porostů a rozmnožovacího materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů](#) podaná podle § 5 zákona č. 219/2003 Sb. v platném znění a k oznámení o rozsahu výroby konformního rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů a rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů uváděných do oběhu za zvláštních podmínek podané podle § 3d zákona č. 219/2003 Sb. v platném znění.

Oprávněný provozovatel musí sledovat také kritické body produkčního procesu a vést o této činnosti záznamy a uchovávat je po dobu 3 let. Jedná se například o manipulaci s rostlinami (nebo jejich částmi) nakoupenými od jiných pěstitelů a jejich umístování v rámci podniku, skladování použitého dřevěného obalového materiálu (palety atd.), způsob nakládání s rostlinným odpadem a podobně. Oprávněný provozovatel by měl mít písemný seznam těchto bodů a vést si záznamy o jejich monitorování, viz příloha 6. Pro účely evidence monitorování některých kritických bodů (činností) může oprávněný provozovatel také využít záznam z přehlídek množitelských porostů provedených ÚKZÚZ, školkařskou knihu nebo jinou elektronickou evidenci.

5.5 POSTUP PŘI ZJIŠTĚNÍ PODEZŘENÍ NA NAPADENÍ ŠO

- ⇒ Provádí-li vizuální prohlídku oprávněný provozovatel, neprodleně informuje ÚKZÚZ o zjištění podezření na výskyt příslušného KŠO, ŠO, podléhajícího mimořádným opatřením EU, popřípadě KŠO pro CHZ, které by mohly mít nepříznivý dopad na dotčené rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty (oznamovací povinnost) a zajistí, aby se příslušný ŠO dále nešířil. K tomuto musí mít provozovatel zaveden účinný plán viz část 5.1 bod 7, podle něhož se postupuje v případě podezření na výskyt nebo zjištění

výskytu příslušných ŠO. V případě, že je překročena prahová hodnota RNŠO, požádá oprávněný provozovatel ÚKZÚZ o provedení šetření.

⇒ **Účinný plán** je povinný a by měl zahrnovat alespoň tyto prvky:

- kontakt na ÚKZÚZ, kam se má neprodleně předat informace o podezření nebo výskytu příslušného ŠO;
- způsob a postup pro preventivní ošetření dotčených komodit, je-li takové ošetření potřebné a proveditelné;
- postup pro likvidaci příslušného ŠO na dotčených komoditách, je-li dostupný a proveditelný;
- umístění napadených komodit nebo komodit podezřelých z napadení do karanténní izolace nebo jejich oddělené umístění od ostatních komodit, které by mohl příslušný ŠO napadnout;
- postup pro dezinfekci zařízení, náradí a dalších předmětů, nebo jinou likvidaci příslušného ŠO, je-li potřebný a použitelný.

⇒ Pokud dostane ÚKZÚZ oznámení o napadení rostlin příslušnými ŠO, nebo napadení zjistí inspektor ÚKZÚZ při úřední přehlídce, postupuje takto:

- ÚKZÚZ (příslušné OdTI nebo OdTK) obvykle nařídí úřední opatření k zabránění šíření ŠO, úřední opatření vyhláší ústně a bezodkladně následně vyhotoví písemně rozhodnutí.
- Následně příslušné OdTI nebo OdTK provede úřední vzorkování z rostlin a podle výsledku laboratorního rozboru vzorků:
- OdTK v případě nadlimitního výskytu RNŠO neuzná RM nebo zakáže uvádění do oběhu konformního rozmnožovacího materiálu a materiálu uváděného do oběhu dle § 3d Zákona o osivu a sadbě.
- OdSPOR nařídí mimořádná rostlinolékařská opatření, pokud je to vhodné, především v případě zjištění výskytu KŠO pro EU, ŠO, ŠO, podléhajících mimořádným opatřením EU, KŠO pro CHZ.

⇒ **Plán řízení fyto-sanitárních rizik škodlivých organismů** není povinný. Oprávněný provozovatel, který hodlá plán zavést, požádá písemně (volnou formou) místně příslušného inspektora OTI a přiloží návrh plánu řízení rizik škodlivých organismů. Plán podléhá schvalování ze strany ÚKZÚZ. Tento plán umožňuje snížení četnosti kontrol provozovatele ze strany ÚKZÚZ na méně často, tedy jednou za 2 roky, zatímco u profesionálních provozovatelů, kteří nemají zavedeny tyto plány, bude kontrola prováděna obvykle jednou ročně. Na webu ÚKZÚZ je umístěna situace „[Plán řízení rizik škodlivých organismů](#)“, která uvádí, co má plán řízení fyto-sanitárních rizik obsahovat.

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 13/ 15 Revize: 1</p>
---	--	---

6 Šetření za účelem vydání RL pasu jako součást UŘ

V případě rozmnožovacího materiálu ovocných druhů, který podléhá UŘ, provádí ÚKZÚZ (OdTK) šetření za účelem vydání RL pasu současně s přehlídkou/přehlídkami, které jsou stanovené pro jednotlivé druhy a kategorie RM.

Přehlídky a uznávací řízení se provádí pouze u oprávněných provozovatelů registrovaných za účelem výroby a uvádění RM ovocných rodů a druhů.

RL pas je součástí úřední návěsky, kterou dodavatel po uznání rozmnožovacího materiálu inspektorem ÚKZÚZ opatří uznaný rozmnožovací materiál.

[Vzory úředních návěsek a pokyny k označování rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů](#) jsou k dispozici na webových stránkách ÚKZÚZ.

7 Šetření za účelem vydání RL pasu u RM vyráběného v odpovědnosti oprávněného provozovatele (dodavatele) - CAC rozmnožovací materiál

Provozovatel:

- ⇒ provede vizuální prohlídku v provozovnách nebo místech produkce a ve stanovených případech také v bezprostředním okolí (v souladu s izolačními vzdálenostmi stanovenými legislativou);
 - vizuální prohlídka bude doplněna v případě podezření na výskyt KŠO pro EU, nebo ŠO, podléhajícího mimořádným opatřením EU, nebo KŠO pro CHZ, o prohlídky, vzorkování a testování prováděné ÚKZÚZ, a o vzorkování a testování v případě podezření na výskyt RNŠO;
 - v případě podezření na výskyt KŠO pro EU, ŠO, podléhajícího mimořádným opatřením EU, a KŠO pro CHZ, do které má být dotčená komodita dodávána, musí provozovatel informovat ÚKZÚZ, který zajistí odběr vzorků a jejich otestování na náklady ÚKZÚZ, v případě podezření, že RNŠO překračují stanovenou prahovou hodnotu, požádá provozovatel o provedení šetření ÚKZÚZ;
- ⇒ inspektor ÚKZÚZ provádí prohlídku jen u certifikovaného materiálu, pokud přehlídí i CAC materiál, tak jen ve vztahu k tomuto certifikovanému materiálu z důvodu dodržení izolačních vzdáleností nebo při ověřování, zda dokumentace vedená dodavatelem odpovídá skutečnosti. Provozovatel tímto není zbaven povinnosti provádět šetření u CAC materiálu a vést záznamy o šetření. Provozovatel musí v některých případech, kdy rostliny musí splnit zvláštní požadavky, které vyžadují úřední šetření, vzorkování, odběr a diagnostiku vzorku požádat o šetření, viz výše bod 5.2. Pěstuje-li se CAC uvnitř bloku C rozmnožovacího materiálu, je běžnou praxí, že ho přehlédne inspektor ÚKZÚZ spolu s C

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 14/ 15 Revize: 1</p>
---	--	--

RM. Inspektor také přehlíží okolí CAC materiálu v případě, že do tohoto okolí nemá školkař přístup (například jiný vlastník pozemku nebo uzavřený areál, apod.)

⇒ provede záznam o šetření viz kap. 5.4.

8 Kontrola plnění povinností - kontrola ÚKZÚZ

Předmětem kontroly plnění povinností, kterou provádí ÚKZÚZ je:

- ⇒ způsob provádění šetření pro účely vydávání rostlinolékařských pasů, v podstatě jde o namátkové překontrolování zdravotního stavu porostů a kontroly záznamů o průběžných prohlídkách zdravotního stavu, které si provozovatel povinně vede, k záznamům je možné využít školkařské knihy, prohlídky zdravotního stavu jsou většinou prováděny souběžně s dalšími činnostmi ve školce – se zelenými pracemi atp. viz bod 5.4.
- ⇒ záznamy o provedených šetřeních (možnost kontroly starších záznamů až 3 roky zpětně) – využijí se přílohy k žádosti o uznání porostu a k oznámení o rozsahu výroby,
- ⇒ evidence vydaných rostlinolékařských pasů (nutno uchovávat po dobu 3 let),
- ⇒ soulad vydávaných rostlinolékařských pasů s rozsahem oprávnění (skupiny komodit uvedené v Jednotném registru osob),
- ⇒ formát a náležitosti vydávaných rostlinolékařských pasů,
- ⇒ záznamy zajišťující vysledovatelnost (možnost kontroly starších záznamů až 3 roky zpětně), například faktury, dodací listy, slouží-li jako RL pasy.
- ⇒ evidence nově vystavených (dříve náhradních) anebo zneplatněných rostlinolékařských pasů, pokud provozovatel tuto činnost provádí, jde o vystavení nových pasů dodavatelem, který dělí zásilku jiného dodavatele, opatřenou původním pasem.
- ⇒ záznamy o stanovení a sledování kritických bodů produkčního procesu a bodů týkajících se přemísťování rostlin, částečně se využijí přílohy k žádosti o uznání porostu a k oznámení o rozsahu výroby.
- ⇒ účinný plán, dle kterého se postupuje v případě podezření na výskyt nebo zjištění výskytu karanténních ŠO, nebo ŠO, podléhajících mimořádným opatřením EU,
- ⇒ přístup k vybavení a zařízení nezbytnému k provádění šetření,
- ⇒ určení kontaktní osoby pro komunikaci s ÚKZÚZ,
- ⇒ záznamy o proškolení pracovníků zapojených do provádění šetření pro vydávání rostlinolékařských pasů. Jedná se o proškolení pracovníkem, který absolvoval e-learningový kurz a předání znalostí z tohoto kurzu dalším pracovníkům, kteří jsou schopni následně vyhodnotit zdravotní stav rostlin a mají povědomí o související legislativě (například pasy pro chráněné zóny, atp.)

 <p>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</p>	<p>Manuál pro provádění šetření za účelem vydávání rostlinolékařských pasů u rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin</p> <p>Označení: Manuál 4</p>	<p>Vydání: 1 Počet stran: 15/ 15 Revize: 1</p>
---	--	---

9 Související dokumentace

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/2072, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031, pokud jde o ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/827 o kritériích, jež musí splňovat profesionální provozovatelé, aby dodrželi podmínky stanovené v čl. 89 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2031, a o postupech zajišťujících splnění uvedených kritérií

Zákon 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby).

Vyhláška 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu.

[Nařízení ÚKZÚZ a prováděcí nařízení Komise o mimořádných rostlinolékařských opatřeních](#) jsou na webu ÚKZÚZ (**prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1201** ze dne 14. srpna 2020 v platném znění o opatřeních proti zavlečení organismu *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) do Unie a proti jeho rozšiřování v rámci Unie)

Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/925 ze dne 29. května 2017, kterým se některým členským státům dočasně povoluje certifikovat rozmnožovací materiál předstupně (SE1) konkrétních druhů ovocných rostlin vyprodukovaný na poli za podmínek nechráněných proti hmyzu a kterým se zrušuje prováděcí rozhodnutí (EU) 2017/167

10 Zrušovací a přechodná ustanovení

nejsou

11 Přílohy

Příloha 1 – Kategorizace RŠO ovocných rodů a druhů

Příloha 2 – Přehled regulovaných škodlivých organismů, které se mohou vyskytnout na ovocných rodech a druzích

Příloha 3 – Četnost vizuálních přehlídek, odběr vzorků a testování

Příloha 4 – Termíny přehlídek rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů

Příloha 5 – Postup v případě chráněných zón

Příloha 6 – Stanovení a sledování kritických bodů

Příloha 7. Účinný plán ovocné dřeviny

Příloha 8. Požadavky na min. vzdálenost a předplodiny